

Špeciálna základná škola, Jatočná 4, 909 01 Skalica

OBSAH VZDELÁVANIA

PRE 8. ROČNÍK

**PRE ŽIAKOV S AUTIZMOM ALEBO ĎALŠÍMI PERVAZÍVNÝMI
VÝVINOVÝMI PORUCHAMI S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM**

**SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA
PRE 8. ROČNÍK
PRE ŽIAKOV S AUTIZMOM ALEBO ĎALŠÍMI PERVAZÍVNÝMI
VÝVINOVÝMI PORUCHAMI S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM**

Týždenne 5 vyučovacích hodín

Čítanie a literárna výchova – 2 hodiny

Gramatika - 2 hodiny

Sloh – 1 hodina

8. ROČNÍK

Čítanie a literárna výchova, gramatika, sloh

8. ROČNÍK – 1. úroveň

CIELE

- Zlepšiť techniku čítania jednotlivých jednoduchých slov,
- vedieť stručne reprodukovať vypočutý text podľa otázok,
- vedieť opísať vykonávanú činnosť v správnom poradí jej jednotlivých krokov,
- vedieť ústne opísať objekt podľa jeho viditeľných znakov a vlastností,
- vedieť formulovať želanie.

OBSAH

Čítanie a literárna výchova

Opakovanie a utvrdzovanie čítania doteraz osvojených písmen v slabikách a slovách.

Nácvik čítania ďalších písmen abecedy: **Ň, Ľ, G, F, CH.**

Postupný prechod z hlasného čítania na tiché čítanie, s overovaním chápania textu pomocou otázok.

Nehovoriaci žiaci: ukázať na obrázok, ktorý znázorňuje slovo vyslovené pedagógom, prípadne vybrať kartičku s príslušným slovom.

Gramatika

Rozvíjanie vyjadrovania žiaka o akostné prídavné mená (vlastnosti podstatných mien): ku konkrétnemu predmetu priradovať slová s jeho základnými vlastnosťami, napríklad veľký, malý, pekný, dobrý, drsný, tvrdý, hladký, mäkký, určenie farby a pod. – ústnou formou, resp. aj písomne.

Sloh

Rozvíjanie verbálnych prejavov vyjadriť vlastné potreby a želania s využitím vyslovených, prípadne napísaných slov a slovných spojení: „chcem/nechcem...“, „mám rád/nemám rád...“, „potrebujem/nepotrebujem...“ (hra, jedlo, činnosť v škole, činnosť vo voľnom čase, doma).

8. ROČNÍK – 2. úroveň

CIELE

- Upevniť správnu techniku čítania a tiché čítanie,
- vedieť v predlohe vyhľadať odpoveď na napísanú jednoslovnú otázku,
- vedieť si vypočuť čítaný alebo reprodukovaný umelecký text z detského časopisu, knihy, alebo elektronických nosičov s cieľom jeho stručnej reprodukcie,
- vedieť zaznamenať spomienku, potrebu alebo želanie.

OBSAH

Čítanie a literárna výchova

Čítanie slov.

Čítanie krátkych textov a ucelených úryvkov z detského časopisu.

Počúvanie čítaného, resp. reprodukovaného umeleckého textu zvoleného s ohľadom na záujmy žiaka a stručná reprodukcia vypočutého.

Overovanie porozumenia vypočutého textu pomocou otázok.

Gramatika

Prepis častí textov, ktoré žiaci alebo učiteľ čítal na čítaní, literárnej výchove.

Vyhľadávanie vlastných mien osôb v texte.

Vyhľadávanie vlastných mien zvierat a vecí personifikovaných v rozprávkach, príbehoch, vetách, po ich prečítaní vyučujúcim alebo žiakom.

Sloh

Vytváranie písomnej/ústnej odpovede na nápovedné otázky, resp. na všeobecnú otázku "o čom sme čítali".

Rozvíjanie, resp. upevňovanie nácviku zápisu o realite, s ktorou sa žiak stretáva.

Na samostatne položené otázky „Kto?“, „Čo robí?“ tvoriť ústne/písomné odpovede s podmetom aj prísudkom.

8. ročník – 3. úroveň

CIELE

- Upevniť pravopis podstatných mien,
- osvojiť si správny pravopis v slovesách v minulom čase.

OBSAH

Čítanie a literárna výchova

Automatizovanie plynulého čítania s využitím správnej intonácie.

Rozvíjanie záujmu o časopisy a dennú tlač vyhľadávaním zaujímavých textov.

Rozlišovanie skutočného od neskutočného v umeleckých textoch.

Rozlišovanie základných žánrov literárnych textov – článok, báseň.

Gramatika

Upevniť pravopis podstatných mien - písanie „y“ vo vnútri slova po tvrdých spoluhláskach v doteraz nacvičovaných slovách,

upevniť pravopis podstatných mien - písanie „y“ vo vybraných slovách určených učiteľom,

osvojiť si správny pravopis v koncovke – li v slovesách v minulom čase.

Rozlišovanie slovných druhov – podstatné mená, slovesá.

Upevňovanie pravopisu podstatných mien podľa individuálnych potrieb žiaka.

Nácvik správneho písania sloviess v pluráli minulého času („-li“).

Nácvik písania čísel slovom a ich využívanie v texte, kde netreba počítať matematické príklady („Tri prasiatka“, „Týždeň má sedem dní“ a pod.).
Určovanie oznamovacej, opytovacej a rozkazovacej vety.

Sloh

Zostavovanie textu pomocou osnovy na určenú tému.

Zostavovanie osnovy - napísanie kľúčových slov z vypočutého alebo prečítaného textu.

Písomný opis predmetov.

Písomný opis obsahu ilustrácie alebo fotografie s určitou situáciou, príhodou.

PROCES

Vyučovacie hodiny slovenského jazyka na 1. úrovni v 8. ročníku sú zamerané najmä na rozvíjanie vnímania obsahu a významu čítaného textu s cieľom jeho praktického využitia, u žiakov, ktorí čítajú, aj v súvislosti so zlepšovaním techniky čítania.

Gramatickou zložkou vyučovacieho predmetu, okrem rozširovania osobných frekvenčných slovníkov jednotlivých žiakov, je potrebné prispievať k osvojovaniu si zápisu jednoduchých viet, ktoré majú slúžiť ako informácie. Postupuje sa od jednoduchých viet odpisovaných, neskôr diktovaných až k autodiktátu, s pomocou obrázkovej predlohy.

Prostredníctvom zložiek čítanie a literárna výchova sa obohacuje poznanie a citový život žiakov. Texty na čítanie a najmä na literárnu výchovu je potrebné citlivo vyberať na základe dobrého poznania žiakových záujmov, resp. prejavov.

Automatizovanie plynulého čítania prebieha s využitím správnej intonácie, a pokiaľ možno ovplyvníme moduláciu hlasu, najmä pri čítaní priamej reči.

Vyučovanie slohu napomáha ústnemu i písomnému vyjadrovaniu sa o realite, ktorá žiaka bezprostredne obklopuje a vedie ho k vyjadrovaniu sa o vlastnom prežívaní určitých podnetov vonkajšieho prostredia. Vedeť žiaka k obľúbeniu si nejakého detského časopisu a vytvárame návyky na prácu s textom a obrázkami v časopise (minimálne čítanie nadpisov článkov a komentárov k fotografiám, obrázkom).

Pri výbere časopisu sa zohľadňuje záujem žiaka, nie veková kategória, pre ktorú je časopis vytvorený.

Osobný frekvenčný slovník žiaka, najmä na tretej úrovni vyučovania predmetu slovenský jazyk a literatúra, je vhodné naďalej rozširovať aj pomocou vypísania pre žiaka nových slov vzťahujúcich sa k ilustráciám, fotografiám a textom, ktoré ho zaujali v časopise.

**ROZVÍJANIE KOMUNIKAČNÝCH SCHOPNOSTÍ
A SOCIÁLNYCH ZRUČNOSTÍ
PRE 8. ROČNÍK
PRE ŽIAKOV S AUTIZMOM ALEBO ĎALŠÍMI PERVAZÍVNÝMI
VÝVINOVÝMI PORUCHAMI S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM**

Týždenne 2 vyučovacie hodiny

8. ROČNÍK

8. ROČNÍK – 1. úroveň

CIELE

- Uvedomovať si vonkajšie znaky iných detí,
- rozvíjať schopnosti regulovať vlastné správanie neverbálnymi inštrukciami učiteľa,
- vyvolávať prirodzené situácie častejších interakcií so spolužiakmi,
- aplikovať znalosti vlastných osobných údajov pri sociálnych kontaktoch mimo školu,
- aplikovať zložitejšie pravidlá spoločenských hier v sociálnych zamestnaniach,
- rozvíjať predpoklady k hovorenej reči: imitovať zvuky a slová, budovať jednoduchý verbálny slovník,
- využívať schopnosť čakať na uspokojenie potrieb - na plánovanie vzdialenej budúcnosti a referenciu prežitej vzdialenejšej minulosti,
- rozvíjať neverbálny skupinový rozhovor,
- samostatne používať hygienické návyky súvisiace s dospievaním,
- rozvíjať domáce zručnosti.

OBSAH

Označovanie/neverbálne pomenovávanie navonok pozorovateľných vlastností iných detí a niektoré charakterových vlastností.

Používanie pravidiel správania, viazaných na určité situácie (vizualizované pre žiaka zrozumiteľnou neverbálnou formou), prijímanie aj náhle oznámených (vizualizovaných) informácií bez problémového správania.

Vyjadrovanie vlastných osobných údajov/informácií o sebe primeranými neverbálnymi komunikačnými prostriedkami v situáciách mimo školy (pošta, policajť, obchod a pod.).

Spontánne používanie zložitejších pravidiel spoločenských hier pri hrách s inými deťmi (aj súrodencami) – samostatné používanie vizuálnych pomôcok, ktoré zaručujú jasnú vizualizáciu pravidiel.

Podporovanie jestvujúcej vokalizácie, vytváranie nových situácií, spájanie s vokalizáciou učiteľom, motivovanie dieťaťa k akýmkoľvek zvukovým prejavom v nových situáciách.

Podporovanie objavujúceho sa vyjadrovania niektorých potrieb/ želaní špecifickou vokalizáciou dieťaťa – vyhovieť, len ak je používanie alternatívnej formy komunikácie spojené aj so zvukom, podmieňovať (alternatívna komunikácia sa stáva augmentatívnou).

Imitovanie orálnej motoriky - demonštrovanie sekvencie dvoch, troch a viac pohybov učiteľom, ktoré má žiak imitovať.

Rozvíjanie neverbálnej komunikácie so žiakom na plánovanie aktivít vzdialenej budúcnosti (niekoľko mesiacov až celý rok). Neverbálny rozhovor o udalostiach vo vzdialenejšej minulosti (čo bolo minulý týždeň, minulý mesiac).

Rozvíjanie prvkov spoločnej pozornosti formou skupinových neverbálnych rozhovorov s použitím neverbálnych komunikačných prostriedkov podmieňovaných vonkajšou motiváciou. Prvky spoločnej pozornosti a ich uplatnenie v sociálnej komunikácii - využiť znalosť faktov o sebe samom a iných deťoch ako témy neverbálnych rozhovorov, kde vizualizovať poradie: „kto je

na rade v rozhovore“, podmieňovať správne odpovede a primerané správanie komunikujúceho primárnymi alebo sociálnymi odmenami.

Samostatné a spontánne používanie hygienických návykov súvisiacich s dospievaním, za pomoci primeranej vizualizácie, procesuálnych schém, vizualizovaného mesačného kalendára a pod.

Rozvíjanie domácich a integračných zručností žiaka podľa jeho individuálnych kapacít, životného štýlu rodiny a pod.

PROCES

Pri nácviku imitácie je vhodné začať s piatimi ľahkými zvukmi a pridávať ďalší, len ak sú predošlé zvládnuté.

Ak žiak používa echolálie, alebo hovorí spontánne slová, možno ho požiadať o imitáciu práve týchto zvukov/slov. Dôraz sa kladie na zvuky a slová, ktoré vie žiak vysloviť zrozumiteľne a ak sa dá, ich produkciu je vhodné ihneď spájať s ich významom - ak to nebude pre žiaka rušivé.

Vývinovo usporiadané zvuky vhodné na imitáciu: samohlásky, ľahko artikulovateľné spoluhlásky: m, b, p, v, d, spoluhlásky spojené so samohláskami – otvorené slabiky, reťazenie slabík, imitácia prvých slov, ktoré vznikajú zdvojením otvorených slabík: mama, pá - pá, imitácia ostatných slov, jednoduchých viet, hlasitosti, výšky hlasu a tempa reči.

8. ROČNÍK - 2. úroveň

CIELE

- Naučiť sa negovať, odmietnuť,
- rozumieť podmienkovým inštrukciám,
- rozvíjať verbálne pojmy/ pojmové kategórie,
- zlepšovať porozumenie zložitých verbálnych inštrukcií, obsahujúcich podmienky,
- zlepšovať porozumenie zložitých verbálnych inštrukcií v súvislosti s novými pojmovými kategóriami.

OBSAH

Vyjadrovanie nesúhlasu: „Nie“

Porozumenie inštrukcie: „Nerob to!“

Porozumenie tzv. podmienkovej inštrukcie.

Triedenie obrázkov do kategórií.

Plnenie inštrukcií, vyplývajúcich z kontextu, ktoré obsahujú pozitívnu alebo negatívnu inštrukciu.

Plnenie inštrukcií, ktoré majú viac krokov – kombinácia pozitívnej a negatívnej inštrukcie.

Plnenie viackrokových inštrukcií v inej miestnosti, s časovým odstupom a pod.

PROCES

Pri nácviku negácie ukázať žiakovi niečo, čo nemá rád a spýtať sa: „Prosíš si?“

Pri nácviku zákazovej inštrukcie sa demonštruje činnosť s výzvou: „Nerob to!“, so súčasným posilnením za nenapodobňovanie príslušnej činnosti.

Pri podmienkovej inštrukcii sa žiak učí chápať, či sa inštrukcia týka jeho, alebo nie. Pri nácviku sa naučí odpovedať na otázku: áno - nie v situáciách –napríklad: "Ak sa voláš Janko, zdvihni ruky"; "Všetci chlapi idú ku stolu." a pod.

Práca s kategóriami - receptívne: učiteľ vyloží dva a viac obrázkov z rôznych kategórií a vypýta si – „Daj mi zvierat!“, expresívne: učiteľ ukáže obrázok a spýta sa: „Čo je to?“. Žiak odpovie konkrétne a pomenuje kategóriu, napr.: krava, zvierat; pomenovávanie: dieťa má pomenovať niečo z určitej všeobecnej kategórie, napr. zvierat; bližšie konkretizovanej kategórie: „Pomenuj zvierat, ktoré žije v oceáne!“, „Povedz jedlo, ktoré by si jedol na raňajky“ a iné.

8. ROČNÍK - 3. úroveň

CIELE

- Rozvíjať zameranie pozornosti na vonkajšie prejavy emócií ľudí,
- snažiť sa o splnenie zadanej úlohy,
- plniť inštrukcie zadané dospelým v domácom prostredí i doma,
- zadaným úlohám venovať primeranú pozornosť,
- zadané úlohy väčšinou dokončiť,
- akceptovať osobný priestor učiteľov a spolužiakov,
- dokázať sa podeliť s dospelými,
- dokázať sa podeliť s rovesníkmi,
- identifikovať a vyjadriť vlastné fyzické potreby,
- rozoznať členov blízkej aj širokej rodiny,
- identifikovať a rozlišovať medzi priateľmi/známymi a rodinou,
- povedať len primerané/ vhodné poznámky/ informácie iným – podľa vzťahu k nim,
- rozoznať, čo je nevhodné zo strany iných ľudí,
- dokázať sa spriatelieť na základe spoločných záujmov,
- dokázať vyjadriť realistické postoje: „Môžem“, „Som“,
- prijímať pochvalu s hrdosťou,
- akceptovať kritiku bez mrzutostí a nevhodných reakcií,
- vedieť sa vysporiadať s primeranou formou odmietnutia.

OBSAH

Receptívne porozumenie vonkajším prejavom emócií v dvojdimenzionálnej forme - fotografie, kresby, maľby.

Receptívne porozumenie reálnym emóciám.

Rozvíjanie kvantitatívnej predstavy (vývinová postupnosť): veľá – jeden, malý – veľký, prázdny – plný, ľahký – ťažký, krátky – dlhý, chudý – tučný, viac – menej, pomaly – rýchlo, pár – veľá, tenký – hrubý, široký – úzky. Tento obsah nesúvisí s cieľmi.

Porovnávanie emócií, receptívne a expresívne pomenovávanie emócií v dvojdimenzionálnej forme.

**FYZIKA
PRE 8. ROČNÍK
PRE ŽIAKOV S AUTIZMOM ALEBO ĎALŠÍMI PERVAZÍVNÝMI
VÝVINOVÝMI PORUCHAMI S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM**

Týždenne 1 vyučovacia hodina

8. ROČNÍK

8. ROČNÍK – 1. úroveň

CIELE

- Rozlišovať telesá a látky,
- rozlišovať pevné (tuhé), kvapalné a plynné látky na základe ich rozdielnych vlastností,
- demonštrovať jednoduchým spôsobom premeny skupenstva,
- porozumieť kolobehu vody v prírode,
- poznať využitie elektrickej energie.

OBSAH

Vlastnosti látok a telies

Rozlišovanie (intuitívne) telies a látok.

Telesá (veci okolo nás) – kniha, mačka, PC a iné.

Látky – drevo, sklo, papier a iné.

Vlastnosti telies – (napr. pomaranč – guľatý, veľký/malý, sladký). Porovnávanie.

Telesá sú z rôznych látok – drevo, papier, sklo a iné.

Látky: pevné (drevo, sklo, papier,...)

kvapalné (voda, čaj, ...)

plynné (vzduch)

Premeny skupenstva látok

Premena vody na paru

Vyparovanie, podmienky vyparovania.

Var vody. Pozorovanie.

Skvapalňovanie (kondenzácia) , topenie a tuhnutie

Podmienky skvapalňovania.

Vznik rosy a dažďa. Kolobeh vody v prírode.

Premena ľadu na vodu a vody na ľad. Pozorovanie.

Praktická dlhodobá úloha

Pozorovanie zmien počasia počas všetkých ročných období. Záznam pozorovania zmien počasia (kreslenie) vo vopred určených intervaloch.

Elektrická energia

Využitie elektrickej energie v domácnosti, v doprave, osvetlenie miest. Šetrenie elektrickou energiou.

Využitie elektrospotrebičov v domácnosti, bezpečné zaobchádzanie pri ich používaní. Možnosti vzniku požiaru. Predchádzanie požiaru v byte, v škole, privolanie požiarnikov.

8. ROČNÍK – 2. úroveň

CIELE

- Rozlišovať tuhé, kvapalné a plynné telesá na základe ich rozdielnych vlastností,
- odmerať dĺžku telesa,
- odmerať hmotnosť telesa,
- poznať využitie elektrickej energie.

OBSAH

Vlastnosti látok a telies

Opakovanie a utvrdenie vedomostí o látkach a telesách z predchádzajúceho ročníka

Zloženie telies z rozličných látok - drevo, papier, sklo a iné.

V prírode sa vyskytujú tri skupiny látok: pevné, kvapalné, plynné.

Pevné látky (majú stály objem, tvar).

Kvapalné látky (majú stály objem, nestály tvar).

Plynné látky (nemajú stály objem ani tvar).

Porovnávanie a meranie

Dĺžka - jednotky dĺžky: cm. Praktické meranie.

Hmotnosť - jednotky hmotnosti: kg. Praktické váženie.

Teplota - jednotka teploty - °C, bod varu, bod mrazu. Pozorovanie.

Meranie teploty – teplomer.

Čas - pohyby Zeme a s nimi súvisiace javy.

Dĺžka dňa a noci.

Striedanie ročných období.

Elektrická energia

Elektrárne. Využitie elektrickej energie v priemysle, poľnohospodárstve, doprave, v domácnosti.

Šetrenie elektrickou energiou.

Elektrospotrebiče, k čomu slúžia, ako sa s nimi zaobchádza. Bezpečnosť pri ich používaní.

Možnosti vzniku požiaru. Predchádzanie požiaru, privolanie požiarnikov.

8. ROČNÍK – 3. úroveň

Pohyb a sila

CIELE

- Opísať príčinu pádu telies k zemi,
- opísať stav pokoja a pohybu telies,
- zmerať silu silomerom.

OBSAH

Pokoj a pohyb telies. Sila.

Pohybové účinky sily.

Gravitačná sila.

Silomer, meranie sily, jednotka sily 1 N.

Otáčavé účinky sily.

Páka.

Pevná kladka.

Deformačné účinky sily. Tlak. Trenie.

Formy energie

CIELE

- Vysvetliť na konkrétnych príkladoch polohovú a pohybovú energiu telesa a opísať vzájomnú premenu mechanickej energie,
- porovnať zdroje svetla - Slnko a žiarovku,
- opísať na jednoduchom príklade vznik zvuku a jeho vlastnosti.

OBSAH

Mechanická energia

Práca, jej fyzikálny význam.

Polohová energia a pohybová energia telesa.

Vzájomná premena polohovej a pohybovej energie.

Tepló

Odovzdávanie tepla z teplejšieho telesa na chladnejšie.

Tepló, teplota.

Vzťah medzi látkou a prijatým teplom.

Vodiče a nevodiče tepla.

Prenosná chladnička.

Svetlo

Zdroj svetla - Slnko a žiarovka.

Svetelný lúč. Priamočiare šírenie svetla.(Zatmenie Slnka a Mesiaca).

Odraz svetla, zrkadlo. Lom svetla. Šošovky. Okuliare.

Rozklad svetla, dúha.

Tepló a svetlo.

Zvuk

Zdroje zvuku.

Fyziológia zvukového vnemu.

Šírenie zvuku.

Hluk a jeho škodlivé účinky na ľudský organizmus.

**BIOLÓGIA
PRE 8. ROČNÍK
PRE ŽIAKOV S AUTIZMOM ALEBO ĎALŠÍMI PERVAZÍVNÝMI
VÝVINOVÝMI PORUCHAMI S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM**

Týždenne 1 vyučovacia hodina

8. ROČNÍK

8. ROČNÍK – 1. úroveň

CIELE

- Poznávať prírodu v priamom kontakte,
- prehľbiť základné poznatky o živej a neživej prírode,
- aktívna ochrana prírody.

OBSAH

Poznávanie prírody

Pozorovanie zmien v prírode podľa ročných období.

Triedenie prírody na živú a neživú.

Význam neživej a živej prírody pre človeka, jej využitie.

Neživá príroda

Pôda - zem.

Horniny - kameň.

Drevo.

Živá príroda

Človek

Spoznávanie vlastného tela dotykom 12 a viacerých častí tela na sebe a na iných.

Ochrana zdravia pred chorobou a úrazom.

Živočíchy

Domáce zvieratá – poznať ďalšie druhy, význam, využitie.

Voľne žijúce zvieratá – význam, využitie.

Rastliny

Byliny a dreviny.

Význam bylín a drevín pre človeka a živočíchy, využitie.

8. ROČNÍK – 2. úroveň

CIELE

- Poznať základnú stavbu a funkciu ľudského organizmu,
- poznať a dodržiavať základné hygienické pravidlá,
- prehľbiť poznatky o starostlivosti o zdravie,
- poznať niektoré rastliny a zvieratá miestnej oblasti.

OBSAH

Zo živej prírody

Človek

- Človek ako súčasť živej prírody.

- Spoločné a odlišné znaky človeka od ostatných živočíchov.

- Hlavné vonkajšie časti ľudského tela a vnútorné ústroje, najznámejšie z nich v súvislosti s ich funkciou.

- Určovanie jednotlivých častí tela a polohy vnútorných orgánov.

- Hlavné hygienické zásady, predchádzanie chorobám.

Rastliny

- Ihličnaté a listnaté stromy a kry.
- Byliny - liečivé byliny.
- Kvetiny.
- Časti rastlinného tela: koreň, stonka, list, kvety, plod.
- Ovocie, zelenina - zber úrody a jej spracovanie.

Živočíchy

- Chov dobytky: krava, ovca, kôň, prasa a iné.
- Chov hydiny: kura domáca, hus, kačica.
- Starostlivosť o domáce zvieratá. Užitočnosť domácich zvierat pre človeka.
- Ochrana živočíchov.

Voda a vzduch

Voda

- Význam vody pre život rastlín, živočíchov a človeka.
- Výskyt vody v prírode. Obeh vody v prírode.

Vzduch

- Význam vzduchu pre život rastlín, živočíchov a človeka.
- Ochrana ovzdušia pred znečisťovaním.

8. ROČNÍK – 3. úroveň

CIELE

- Získať základné poznatky o stavbe a činnosti jednotlivých sústav ľudského tela,
- vedieť ako predchádzať nákazlivým chorobám a ich prenosu,
- vytvoriť pozitívny vzťah k životnému prostrediu,
- poznať škodlivosť fajčenia, požívania alkoholu a iných toxických látok.

OBSAH

Človek ako súčasť živej prírody

- Spoločné a odlišné znaky človeka od ostatných živočíchov.
- Pôvod a vývoj človeka.

Oporná a pohybová sústava

- Ľudská kostra.
- Význam telesnej aktivity pre vývin kostry a svalov.
- Svalstvo a jeho činnosť.
- Prvá pomoc pri zlomeninách.

Sústava krvného obehu

- Krv, zloženie, význam krvi.
- Darcovstvo krvi.
- Srdce - stavba a činnosť.
- Vplyv práce a športu na obehovú sústavu.
- Nácvik prvej pomoci pri krvácaní a pri zastavení srdcovej činnosti - nepriama masáž srdca.

Nákazlivé choroby, imunita, význam očkovania.

- Ochrana pred nákazlivými chorobami.

Dýchacia sústava

- Stavba a činnosť dýchacej sústavy.
- Nácvik prvej pomoci pri zastavení dýchania.

- Starostlivosť o čistotu ovzdušia.
- Škodlivosť fajčenia, vdychovania pár organických rozpúšťadiel.

Tráviaca sústava

- Stavba a činnosť tráviacej sústavy.
- Premena látok a energie.
- Zásady správnej výživy. Hygiena potravín.
- Choroby tráviacej sústavy.

Vylučovacia sústava

- Stavba a činnosť obličiek.
- Močové cesty.
- Choroby vylučovacej sústavy, prevencia.

Koža

- Stavba a činnosť kože.
- Deriváty kože - vlasy, nechty, zásady prvej pomoci pri poranení kože, význam telesnej hygieny pre zdravie.

Riadiace sústavy

- Stavba a činnosť nervovej sústavy.
- Zmyslové orgány.
- Starostlivosť o zmyslové orgány.
- Vplyv alkoholu a fajčenia na nervovú činnosť.
- Zásady prvej pomoci pri úrazoch chrbtice.
- Význam odpočinku, najmä spánku na nervovú sústavu.

Rozmnožovanie, vývoj jedinca

- Pohlavné orgány - stavba a činnosť.
- Oplodnenie. Vývin zárodku.
- Pôrod - starostlivosť o novorodenca.
- Faktory, ktoré môžu ovplyvniť vývoj plodu - fajčenie, alkohol, lieky, žiarenie.
- Dospievanie. Prehľad hlavných období ľudského života.

Sexuálna výchova

- Pohlavný život.
- Antikoncepcia, interrupcia, jej následky.
- Promiskuita. AIDS a iné pohlavné choroby, prevencia.

Prenášači a pôvodcovia rozličných ochorení

- Mucha domáca, voš detská, blcha ľudská, svrabovec kožný, šváb obyčajný, ploštica posteľná.

Ochrana pred nimi.

Účinky rastlín na ľudský organizmus

- Liečivé rastliny - chránené rastliny v najbližšom okolí a ich využitie v ľudovom liečiteľstve, napr. lipový kvet, baza čierna, žihľava dvojdomá, rumanček kamilkový, repík lekársky.
- Jedovaté a zdraviu škodlivé rastliny, napr. snežienka jarná, lykovec jedovatý, konvalinka voňavá, vranie oko, bolehlav škvrnitý.

PROCES

Učivo biológie v 8. ročníku je veľmi náročné, pretože žiak s AU alebo PVP s MP nie je schopný vo všeobecnosti nazerať na človeka ako na zložitú bytosť (psychická, duševná a fyzická stránka človeka).

Učiteľ sa musí v prvom rade usilovať o to, aby žiak nadobudol čo najviac poznatkov o sebe samom, a podľa toho určiť rozsah a hĺbku poskytovaných poznatkov.

**DEJEPIS
PRE 8. ROČNÍK
PRE ŽIAKOV S AUTIZMOM ALEBO ĎALŠÍMI PERVAZÍVNÝMI
VÝVINOVÝMI PORUCHAMI S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM**

Týždenne 1 vyučovacia hodina

8. ROČNÍK

8. ROČNÍK – 1. úroveň

CIELE

- Vytvárať u žiakov elementárne historické predstavy na základe obrazového vnímania,
- rozlišovať minulosť a prítomnosť,
- priblížiť život ľudí v dávnej minulosti.

OBSAH

Od blízkeho k vzdialenému

Priestor a čas

Prírodný a historický čas.

Meniny, narodeniny, letopočet, sviatky.

Fotografie – obrazová spomienka, rodinný album.

„Rodostrom“ najbližšej rodiny.

Pamiatky v priestore a čase

Pomník, pamätník – žiaci poznajú historickú udalosť, osobnosť, ktorú pripomína navštívený pomník, pamätník, pamätnú tabuľu v mieste kde žiaci žijú.

Návšteva miestneho cintorína.

Legendy, mýty, povesti, náboženstvo

Povesti, legendy a príbehy z minulosti svojho regiónu.

Návšteva sakrálnych objektov v mieste bydliska.

Príbehy svätých spätých s regiónom.

Od lovca k roľníkovi a remeselníkovi

Spôsob života a obživy pravekých zberačov, lovcov, roľníkov.

Pracovné nástroje, odev, zbrane pravekých ľudí.

8. ROČNÍK – 2. úroveň

CIELE

- Vytvárať u žiakov elementárne historické predstavy na základe obrazového vnímania,
- rozlišovať minulosť a prítomnosť,
- priblížiť život ľudí v dávnej minulosti.

OBSAH

Od blízkeho k vzdialenému

Priestor a čas

Prírodný a historický čas.

Meniny, narodeniny, letopočet, sviatky.

Fotografie – obrazová spomienka, rodinný album.

„Rodostrom“ najbližšej rodiny.

Pamiatky v priestore a čase

Pomník, památník – žiaci poznajú historickú udalosť, osobnosť, ktorú pripomína pomník, památník, pamätná tabuľa v mieste kde žijú.

Návšteva múzea.

Minulosť našej školy

Školská kronika.

Legendy, mýty, povesti, náboženstvo

Povesti, legendy a príbehy z minulosti svojho regiónu.

Návšteva sakrálnych objektov v mieste bydliska.

Príbehy svätých spätých s daným regiónom.

Človek v premenách priestoru a času

Od lovca k roľníkovi a remeselníkovi.

Spôsob života a obživy. Bydlisko.

Odev, pracovné nástroje, zbrane.

8. ROČNÍK – 3. úroveň

CIELE

- Utvárať elementárne historické predstavy na základe obrazového vnímania,
- poznať najdôležitejšie obdobia našich národných dejín.

OBSAH

Prvá svetová vojna

Príčiny I. svetovej vojny, priebeh a dôsledky.

Slovensko v rokoch 1914 - 1918

Slovensko v čase I. svetovej vojny: slovenský a český domáci a zahraničný odboj (M. R. Štefánik, T. G. Masaryk, A. Hlinka, E. Beneš).

Vznik ČSR 28.10.1918.

Slovensko v Československej republike v r. 1918 - 1938

Postavenie Slovákov a Slovákov v ČSR.

Vývoj hospodárskej situácie v ČSR. Hospodárska kríza, vysťahovalectvo.

Mnichovská dohoda a jej dôsledky pre ČSR.

Druhá svetová vojna v r. 1939 - 1945

Druhá svetová vojna: príčiny, priebeh, dôsledky.

Život v okupovanej Európe. Holokaust.

Činnosť vodcov: Hitler, Stalin, Churchill, Roosevelt.

Domáci a zahraničný protifašistický odboj. Vplyv vojny na život občanov.

Slovenské národné povstanie.

Obnovenie ČSR.

**GEOGRAFIA
PRE 8. ROČNÍK
PRE ŽIAKOV S AUTIZMOM ALEBO ĎALŠÍMI PERVAZÍVNÝMI
VÝVINOVÝMI PORUCHAMI S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM**

Týždenne vyučovacia hodina

8. ROČNÍK

8. ROČNÍK – 1. úroveň

CIELE

- Poznávať miestnu krajinu,
- orientovať sa v miestnej oblasti,
- vedieť najdôležitejšie údaje o obci, v ktorej žiak žije,
- vedieť čo je to mapa.

OBSAH

Orientácia na mape a v miestnej krajine

Orientácia v obci – poznať názvy ulíc, ktoré sú dôležité pre žiaka, križovatky, orientačných tabúl.

Dopravné značky súvisiace s cestnou premávkou - pre chodcov a cyklistov.
Správanie sa chodcov na ceste, pravidlá cestnej premávky pre cyklistov.

Poznávanie dominantných prvkov obce, pamätihodnosti, významné objekty.

Inštitúcie a zariadenia – obchody, služby, správne inštitúcie, zdravotnícke zariadenia, stanica polície, požiarny útvar, kultúrne a športové zariadenia a iné.

Charakteristika miestnej krajiny na základe pozorovania. Vychádzky do bezprostredného okolia obce.

Jednoduchý opis krajiny – nížina, vrchovina, pohorie, rieka.

Krajina – mestská/vidiecka; zalesnená/nezalesnená; poľnohospodárska/priemyselná.

Mapa – zmenšené zobrazenie geografickej reality.

Chránené krajinné oblasti regiónu.

Dopravné spojenia miestnej obce s najbližším okolím.

8. ROČNÍK – 2. úroveň

CIELE

- Poznávať miestnu krajinu,
- vedieť najdôležitejšie údaje o mieste bydliska,
- poznávať svoju vlasť,
- začať pracovať s mapou s pomocou učiteľa.

OBSAH

Zem a jej zobrazenie

Glóbus – zobrazenie Zeme. Základné pohyby Zeme.

Orientácia na mape a v miestnej krajine

Mapa – farby na mape, značky, orientácia na mape miestnej krajiny.

Určovanie hlavných svetových strán.

Mapa Slovenskej republiky - poloha, hranice štátu.

Naše mesto, obec na mape, poloha vzhľadom k hlavnému mestu.

Košice a iné väčšie, známe mestá na mape.

Slovenská republika

Historické pamiatky a kultúrne dominanty v Bratislave, v Košiciach a iných mestách.

Doprava v SR – letecká, železničná, lodná.

Priemysel – podľa regiónu.

8. ROČNÍK – 3. úroveň

CIELE

- Získať základné poznatky o svete,
- orientovať sa na mape,
- získať poznatky o ochrane a tvorbe životného prostredia.

OBSAH

Zem a jej znázornenie na mape

Druhy máp. Glóbus. Poludníky a rovnobežky.

Podnebné pásma Zeme.

Svetadiely a oceány.

Svetadiely

Afrika

Poloha, rozloha, povrch.

Podnebie, vodstvo.

Rastlinstvo, živočíšstvo.

Obyvateľstvo.

Hospodárstvo, štáty.

Ázia

Poloha, rozloha, povrch.

Podnebie, vodstvo.

Rastlinstvo, živočíšstvo.

Obyvateľstvo.

Štáty južnej Ázie.

Štáty východnej Ázie.

Amerika

Poloha, rozloha, povrch, vodstvo.

Podnebie, rastlinstvo, živočíšstvo.

Obyvateľstvo.
Štáty severnej Ameriky.
Štáty strednej a južnej Ameriky.

Austrália

Poloha, rozloha, povrch, vodstvo, podnebie, rastlinstvo, živočíšstvo.
Obyvateľstvo.

Antarktída

Poloha, podnebie, rastlinstvo, živočíšstvo, obyvatelia.

Oceány

Tichý oceán a Oceánia.
Atlantický a Severný ľadový oceán.
Indický oceán.

**OBČIANSKA NÁUKA
PRE 8. ROČNÍK
PRE ŽIAKOV S AUTIZMOM ALEBO ĎALŠÍMI PERVAZÍVNÝMI
VÝVINOVÝMI PORUCHAMI S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM**

Týždenne 1 vyučovacia hodina

8. ROČNÍK

8. ROČNÍK – 1. úroveň

CIELE

- Vedieť osobné údaje,
- orientovať sa v priestore,
- porozumieť časovým údajom a vzťahom,
- orientovať sa v bežných životných situáciách.

OBSAH

Základná orientácia

Základné údaje o sebe: meno, priezvisko, vek, bydlisko, adresa.

Mená rodičov, zamestnanie, vek dátum narodenia.

Orientácia v čase – názvy mesiacov, skladba roka – mesiace, týždne, dni.

Orientácia v priestore, zvládnutie pokynov: von, dnu, hore, dolu, pred, za.

Samostatná návšteva jednotlivých miestností v známej budove.

Spoznávanie najbližšieho okolia školy.

Orientácia v bežných životných situáciách

Verejná doprava – cestovanie v dopravnom prostriedku na dlhšiu vzdialenosť, zakúpenie cestovného lístka s pomocou.

Vedieť využiť informačné služby s pomocou – vlak, autobus.

Telefonovanie s pomocou, vedieť čísla: 150, 155, 158.

Pošta – samostatná orientácia, resp. s pomocou v priestoroch budovy.

Obchod – zvládnutie s pomocou jednoduchého nákupu, platenie nákupu s pomocou.

Využívanie ďalších služieb s pomocou – oprava obuvi, čistiareň a iné, podľa možností obce.

Objednanie jedla a pitia s minimálnou pomocou.

Oboznámenie sa s ubytovacími zariadeniami podľa možností miestnej oblasti.

Privolanie (aj telefonicky) lekárskej služby, návšteva zdravotného strediska, lekára a lekárne spojené s drobným nákupom, napr. obväzu, rýchloobväzu s pomocou.

Samostatne ošetriť drobné poranenie.

Vyjadriť, opísať bolesť, zdravotný problém, vedieť odmerať telesnú teplotu.

8. ROČNÍK – 2. úroveň

CIELE

- Orientovať sa v čase a priestore,
- orientovať sa v miestnej oblasti,

- poznať hlavné zásady pravidiel cestnej premávky,
- osvojiť si zásady správnej životosprávy,
- získať základné poznatky o živote v spoločnosti.

OBSAH

Rodina, škola a obec

Príbuzenské vzťahy. Chápanie rozdielu medzi príbuzenskými vzťahmi a inými, napr. vzťah učiteľ - žiak.

Zamestnanie rodičov.

Úloha rodiny a školy, vzťahy medzi spolužiakmi, učiteľom.

Škola – orientácia v širšom okolí školy.

Obec – doprava, najbližšie veľké mesto, potok, rieka, vrch, atď.

Verejné zariadenia a úrady obce: miestny úrad, pošta, zdravotné stredisko, lekáreň, policajná stanica, hasičská stanica, kultúrny dom, atď., podľa miestnych podmienok.

Názvy ulíc, námestí, pamätihodností obce.

Významné závody v miestnej oblasti.

Vychádzky do okolia školy a obce.

Orientácia v čase a priestore

Ročné obdobia a ich charakteristické znaky.

Určovanie času na hodinách.

Opakovanie pojmov: včera, dnes, zajtra, ráno, večer, budúci rok, minulý rok.

Dni v týždni, mesiace v roku, dátum.

Dátum a miesto svojho narodenia.

Určenie miesta vzhľadom na určitý objekt, napr. školy.

Doprava, pravidlá cestnej premávky

Dopravné prostriedky.

Nákladná a osobná doprava.

Cestovanie vlakom – železničná stanica, osobný vlak, nákladný vlak, cestovné lístky.

Cestovanie autom.

Letecká doprava – osobná, nákladná, letisko.

Lodná doprava – osobná, nákladná, riečna, ...

Cestovanie dopravnými prostriedkami podľa miestnych podmienok.

Správanie sa v dopravných prostriedkoch.

Pravidlá cestnej premávky pre chodcov.

Dopravné značky určené pre chodcov, signalizačné zariadenia riadiace dopravu.

Starostlivosť o zdravie

Správna životospráva, spánok, odpočinok.

Nebezpečenstvo predávkovania liekmi.

Škodlivosť omamných látok, vrátane fajčenia a konzumovania alkoholických nápojov

Ošetrovanie chorého člena rodiny.

Návšteva polikliniky, nemocnice, lekárne.

História a spoločnosť

Historické pamiatky v miestnom prostredí.

Štátne symboly – štátna vlajka, štátna hymna

Prezident Slovenskej republiky, jeho úloha v štáte.

8. ROČNÍK – 3. úroveň

CIELE

- Poznať úlohy štátu,
- oboznámiť sa so sústavou štátnych orgánov a ich funkciou,
- pochopiť dôležitosť a zodpovedný prístup k priateľstvu, manželstvu a rodičovstvu.

OBSAH

Charakteristika štátneho zriadenia SR

Vznik, funkcia a úloha štátu.

Demokratické základy Slovenského štátu.

Ústava – základný zákon štátu.

Vláda Slovenskej republiky – jej zloženie.

Prezident Slovenskej republiky – jeho postavenie a právomoc.

Národná rada Slovenskej republiky (NR SR) – je jediným ústavodarným a zákonodarným orgánom Slovenskej republiky. Poslanie NR SR.

Orgány miestnej samosprávy – miestne zastupiteľské zbory, ich voľba, zloženie a poslanie, výkonné orgány obce, mesta.

Priateľstvo, láska, manželstvo

Dospievanie - zmeny telesné a duševné, ich biologické a sociálne príčiny, problémy dospievania.

Priateľstvo - podstata priateľstva, vhodné a nevhodné priateľstvá. Vzťah medzi chlapcami a dievčatami.

Priateľstvo a láska - výber partnera, kritériá výberu. Zásady súladu v partnerských vzťahoch.

Manželstvo - predpoklady pre uzavretie manželstva a manželské spolužitie. Príčiny rozvodovosti, jej dôsledky a prevencia.

Rodičovstvo - zodpovedný prístup k nemu. Funkcie rodiny. Práva detí. Vyživovacia povinnosť rodičov voči deťom. Postavenie muža a ženy v rodine. Zodpovednosť rodičov za starostlivosť o deti a za ich správnu výchovu. Ako si predstavujeme svoj budúci život.

PROCES

V predmete občianska náuka odporúčame učiteľom, aby pristupovali k vymedzenému obsahu ako k otvorenému systému - učivo možno dopĺňať alebo redukovať. Jednotlivé témy plnia funkciu námetov na jednotlivé hodiny. Učiteľ by mal zvoliť iba také témy, ktoré podľa jeho názoru žiak s autizmom zvládne.

**ETICKÁ VÝCHOVA
PRE 8. ROČNÍK
PRE ŽIAKOV S AUTIZMOM ALEBO ĎALŠÍMI PERVAZÍVNÝMI
VÝVINOVÝMI PORUCHAMI S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM**

Týždenne 1 vyučovacia hodina

8. ROČNÍK

CIELE

- Oboznámiť žiakov so základnými pojmami spojenými s voľbou životných cieľov, svetonázorom, náboženstvom, etickými hodnotami a normami,
- Naučiť žiakov chápať základné etické problémy súvisiace s ekonomickými hodnotami, pravdou a dobrým menom,
- rešpektovať ľudí s inými názormi, zároveň však ostať sám sebou,
- formulovať svoje životné ciele,
- poznať základné mravné normy,
- zaujať správny postoj k otázkam súvisiacim so sexualitou, manželstvom a rodinou.

OBSAH

Zdroje etického poznania ľudstva

Etika, mravné hodnoty a normy, svedomie
Pozitívne vzory (príklad zreých osobností)
Literatúra, náboženstvo, umenie a ľudová slovesnosť

Život, telesné a duševné zdravie ako etická hodnota

Ochrana života a starostlivosť o zdravie ako etický problém
Základy duševnej hygieny
Lekárska etika (eutanázia, génová manipulácia)

Etické aspekty manželstva, rodinného a sexuálneho života

Sebaovládanie ako podmienka zdravého sexuálneho života
Priateľstvo, zamilovanosť, známosť, láska, manželstvo. Plánované rodičovstvo, antikoncepcia, prirodzené metódy regulácie počatia, interrupcia a jej následky (psychické a fyzické)

Ekonomické hodnoty a etika

Vlastníctvo a peniaze ako prostriedok a ako cieľ
Sporivosť, podnikavosť, umenie hospodáriť
Svojpomoc, solidarita, pomoc sociálne slabším
Poctivosť, ochrana spotrebiteľa

Dobré meno a pravda ako etické hodnoty

Poznanie a pravda ako etické hodnoty
Pravda a lož. Tajomstvo. Je vždy nesprávne nepovedať pravdu?
Česť, dobré meno, ublíženie na cti

Tvorivosť v medziľudských vzťahoch

Tvorivosť v zamestnaní a v povolani
Mravné aspekty národného uvedomenia a demokratického občianstva

Námety podľa záujmu žiakov a výberu učiteľa

Námety zamerané na obdobie dospievania, vzťahu k životu a k ľuďom.

POUŽITÁ A ODPORÚČANÁ LITERATÚRA

BRATSKÁ, M.: Metódy aktívneho sociálneho učenia a ich aplikácia. Bratislava: Univerzita Komenského, 1994.

LENCZ, L.: Pedagogika etickej výchovy. Bratislava: MC, 1992.

LENCZ, L. – KRÍŽOVÁ, O.: Metodický materiál k predmetu Etická výchova. 3. vyd. Prešov: MPC, 2004, 150 s.

ROCHE – OLIVAR, R.: Etická výchova. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 1992.

JOYEUX, H.: Přichází puberta. Sexuální výchova od 10 do 13 let. Praha: Portál, 1994.

KRÍŽOVÁ, O.: Prosociálna výchova ako východisko pre spolužitie. Bratislava: MPC, 2006.

PREVENDÁROVÁ, J. – KUBÍČKOVÁ, G.: Základy rodinnej a sexuálnej výchovy. Bratislava: SPN – Mladé letá, 1998, 88 s. ISBN-80-08-02746-0.

BAGALOVÁ, Ľ. – GOGOLOVÁ, D.: Ľudské práva a zručnosti potrebné na ich uplatnenie. Bratislava: Štátny pedagogický ústav Bratislava, 2007, 116 s. ISBN 978-80-89225-26-2. 64

**MATEMATIKA
PRE 8. A 9. ROČNÍK
PRE ŽIAKOV S AUTIZMOM ALEBO ĎALŠÍMI PERVAZÍVNÝMI
VÝVINOVÝMI PORUCHAMI S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM**

Týždenne 4 vyučovacie hodiny

8. ROČNÍK

8. ROČNÍK - 1. úroveň

CIELE

- Tvorit' skupiny z rozličných predmetov,
- pochopiť množstvo 8 a 9,
- poznať a vedieť kresliť základné geometrické tvary.

OBSAH

Porovnávanie predmetov podľa vlastností.

Triedenie predmetov podľa vlastností.

Vzťahy: ťažký – ľahký, mäkký – tvrdý.

Orientácia v priestore, zvládnutie pokynov: von, dnu, hore, dole....

Orientácia v čase, pojmy: hodina, minúta.

Číslo 8 a 9, počítanie do 8 a 9, čítanie a písanie číslíc 8 a 9.

Priradovanie predmetov k číslu 8 a 9.

Priradovanie čísla 8 a 9 k predmetom.

Základné geometrické tvary a ich kreslenie, kruh, štvorec, obdĺžnik, trojuholník.

Valec – priradovanie, triedenie a spoznanie valca medzi predmetmi každodenného života.

8. ROČNÍK - 2. úroveň

CIELE

- Sčítovať a odčítovať v obore prirodzených čísel do 100, bez prechodu cez desiatku,
- osvojiť si a využívať jednotku dĺžky,
- osvojiť si a využívať jednotku hmotnosti,
- osvojiť si a využívať jednotku objemu,
- využívať osvojené vedomosti v reálnom živote, napr. bankovky pri nákupe.

OBSAH

Porovnávanie a triedenie predmetov podľa dĺžky a veľkosti a objemu

Pomenovanie a triedenie rovinných útvarov: kruh, štvorec, obdĺžnik a trojuholník.

Rysovanie čiar, meranie na cm, jednotka 1 centimeter.

Váženie predmetov, jednotka 1 kilogram.

Meranie objemu, jednotka 1 liter.

Sčítovanie jednociferného čísla s dvojciferným, bez prechodu cez desiatku, v obore do 100.

Odčítavanie jednociferného čísla od dvojciferného, bez prechodu cez desiatku, v obore do 100.

Riešenie jednoduchých slovných úloh.

Používanie kalkulačky.
Kupovanie, platenie a počítanie so skutočnými peniazmi.

8. ROČNÍK - 3. úroveň

CIELE

- Osvojiť si písomné delenie,
- osvojiť si pojem zlomok a základné počtové výkony so zlomkami,
- osvojiť si základné počtové výkony s desatinným číslom,
- vedieť merať uhly,
- vedieť vypočítať obsah rovinných útvarov,
- vedieť vypočítať obvod a obsah kruhu,
- osvojiť si základné priestorové útvary: kužeľ a ihlan.

OBSAH

Písomné delenie jednociferným deliteľom so zvyškom.
Písomné delenie dvojciferným deliteľom s použitím kalkulačky.
Zlomky, názorné objasnenie pojmu zlomok, čitateľ, menovateľ, zlomková čiara.
Výpočet zlomkovej časti z čísla, na základe znázornenia.
Názorné uvedenie rovnosti dvoch zlomkov.
Desatinný zlomok, rovnosť desatinných zlomkov.
Zápis desatinného zlomku v desiatkovej sústave (desatinná čiarka).
Desatinné číslo.
Porovnávanie desatinných čísel.
Zaokrúhľovanie desatinných čísel na konkrétnych veličinách: peniaze, hmotnosť, dĺžka.
Sčítanie a odčítanie desatinných čísel.
Násobenie desatinných čísel.
Delenie desatinných čísel.
Delenie dvoch prirodzených čísel - podiel je desatinné číslo.
Delenie desatinného čísla číslom prirodzeným.
Uhol, pojmy: veľkosť uhla, základná jednotka – stupeň, uhlomer, meranie veľkosti uhla, vyznačovanie uhla danej veľkosti.
Základné jednotky obsahu rovinných obrazcov: cm^2 , dm^2 , m^2 .
Obsah štvorca, obdĺžnika - výpočet dosadením do vzorca.
Riešenie úloh z praktického života.
Obvod - dĺžka kružnice, obsah kruhu, výpočet pomocou tabuľky a kalkulačky.
Riešenie úloh z praxe.
Základné geometrické telesá: kužeľ, ihlan, popis základných vlastností. 67

PROCES

Na konci ročníka by mali žiaci 1. úrovne v oblasti orientácie v čase vedieť používať jednotky času: hodina a minúta. Je to veľmi náročné, preto tento nácvik čo najčastejšie realizujeme v priebehu dňa pri praktických činnostiach, ktoré žiak vykonáva.

Orientácia v čase a priestore výrazne zvyšuje samostatnosť žiakov. Žiaci sa učia priradovať k číslam 8 a 9 predmety a naopak.

Žiaci v 2. úrovni by mali na nácvik merania objemu a váženia predmetov využívať činnosti, v ktorých osvojené učivo budú využívať aj v praktickom živote. Napríklad pri práci v kuchyni, pri nakupovaní a pod. Dôležité je, aby vedeli k meraniu priradiť správny nástroj na meranie požadovaného a vedeli k meraniu priradiť správnu jednotku. Žiaci pracujú v obore do 100.

Počtové výkony v tomto obore sú bez prechodu cez desiatku, s využívaním kalkulačky. Slovné úlohy využívame na aplikáciu tohto učiva do bežného života.

Žiaci v 3. úrovni naďalej pri počtových výkonoch využívajú kalkulačku. Pri názornom objasnení pojmu zlomok využívame bežné situácie s ktorými sa žiak stretáva (krájanie koláča, jablka a pod.). Pri nácviku desatinného čísla je vhodné využívať merania a zapisovanie údajov merania. Zaokrúhľovanie čísel, za predpokladu osvojenia si pravidla zaokrúhľovania, nemusi spôsobovať žiakom s autizmom problémy.

Pri výpočtoch obsahov a obvodov útvarov využívame úlohy z praktického života, dosadzovanie do vzorcov, používame tabuľky a kalkulačky.

**INFORMATICKÁ VÝCHOVA
PRE 8. ROČNÍK
PRE ŽIAKOV S AUTIZMOM ALEBO ĎALŠÍMI PERVAZÍVNÝMI
VÝVINOVÝMI PORUCHAMI S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM**

Týždenne 1 vyučovacia hodina

8. ROČNÍK

CIELE

- Zapnúť a vypnúť počítač s pomocou/samostatne,
- pracovať s myšou s pomocou/samostatne,
- pracovať s klávesnicou s pomocou/samostatne,
- za pomoci učiteľa skenovať,
- správnym spôsobom uchopiť a spustiť CD, DVD s pomocou/samostatne,
- minimalizovať a maximalizovať pracovné okno s pomocou/samostatne,
- zatvoriť pracovné okno s pomocou/samostatne,
- pracovať s jednoduchými hrami ovládateľnými myšou a klávesnicou s pomocou/samostatne,
- chápať rozdiel medzi ťahaním a klikaním myšou,
- chápať rozdiel medzi dvojklikom a jedným kliknutím,
- chápať rozdiel medzi stláčaním pravého a ľavého tlačidla,
- spustiť CD, DVD cez tento počítač s pomocou/samostatne,
- digitálnym fotoaparátom odfotiť spolužiaka a fotku uložiť za pomoci učiteľa do priečinku,
- používať jednoduché zásady písania e-mailov,
- e-maily posielat' a prijat' s pomocou/samostatne,
- rozpoznať vhodné webové stránky pre deti – vzdelávacie, zábavné, náučné,
- oboznámiť žiakov s negatívnym vplyvom stránok propagujúcich násilie a s erotickým zameraním,
- spustiť hru z internetu s pomocou/samostatne,
- napísať, prepísať jednoduchý text s pomocou/samostatne,
- text uložiť a otvoriť s pomocou/samostatne,
- upravovať text – kopírovanie, mazanie s pomocou/samostatne,
- správne písanie klávesnicou – medzera, malé/veľké písmená, interpunkčné znamienka s pomocou/samostatne,
- získať základy algoritmického myslenia – príkazy v priamom režime,
- pracovať so slúchadlami – zapojenie, hlasitosť s pomocou/samostatne,
- ovládať zásady správneho sedenia pri počítači.

OBSAH

Informácie okolo nás

Počítačová zostava

Opakovanie zamerané na základné časti, z ktorých sa skladá počítačová zostava (PC, monitor, klávesnica, myš).

Ovládanie klávesnice, myši.

Textový dokument, čísla a znaky, slová, vety, jednoduché formátovanie, textové efekty

Práca s textovým editorom, vytváranie jednoduchého textu, mazanie, ukladanie dokumentu.

Ukladanie rôznych informácií do súborov (text).

Jednoduché nástroje na úpravu textových dokumentov (zmena veľkosti písma, hrúbka).

Dodržiavanie základných zásad písania textu.

Počítačové didaktické hry.

Komunikácia prostredníctvom IKT

E-mail, poštový program, e-mailová adresa, adresár

Utvrdenie pojmov – e-mail, e-mailová adresa.

Správne posielanie a prijímanie jednoduchých listov (rodičom, kamarátom, spolužiakom).

Bezpečné a etické správanie v e-mailovej komunikácii (ochrana osobných údajov).

E-mailové adresy rodičov a kamarátov (zistenie adresy, využitie adresára),

www, webový prehliadač, webová stránka, odkaz, vyhľadávanie na webe

Utvrdenie pojmov – www, webový prehliadač, webová stránka.

Bezpečnosť, zásady správania sa v prostredí internetu.

Webové stránky pre deti (rozprávky, obrázky), on-line hry.

Postupy, riešenie problémov

Detský programovací jazyk, elementárne príkazy, robotická stavebnica

Skladanie podľa stavebnice.

Riešenie jednoduchých algoritmov v detskom programovacom prostredí (kreslenie obrázkov).

Princípy fungovania IKT

Oboznámenie sa s pojmami myš, klávesnica,

Funkcie vybraných klávesov.

Tlačiareň

Funkcia tlačiarne. Práca s tlačiarňou. Tlačenie textov.

CD, digitálny fotoaparát

Spúšťanie hry a hudby z CD, ovládanie jednoduchých hier.

Základy ovládania digitálneho fotoaparátu, presun fotografie z fotoaparátu do počítača.

Ukladanie informácií, súbor

Uloženie informácií do súboru, otvorenie.

Informačná spoločnosť

Informačné technológie v škole

Edukačné programy, komunikácia. - objavovanie a využívanie rôznych typov edukačných programov pre rôzne predmety.

Voľný čas a IKT

Počítačové hry, hudba, filmy.

**PRACOVNÉ VYUČOVANIE
PRE 8. ROČNÍK
PRE ŽIAKOV S AUTIZMOM ALEBO ĎALŠÍMI PERVAZÍVNÝMI
VÝVINOVÝMI PORUCHAMI S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM**

Týždenne 3 vyučovacie hodiny

8. ROČNÍK

8. ROČNÍK - 1. úroveň

CIELE

- Samostatnosť pri základných hygienických návykoch,
- samostatnosť pri základných samoobslužných zručnostiach,
- samostatnosť pri základných stravovacích návykoch,
- osvojiť si základné pracovné zručnosti,
- osvojiť si manuálne zručnosti pri práci s drevom,
- rozpoznávať rôzne materiály a vedieť s nimi pracovať,
- vedieť pracovať s náradím v dielni,
- osvojiť si základné poznatky pri ošetrovaní drobných poranení

OBSAH

Samoobslužné činnosti

Osobná hygiena: samostatné používanie hygienických potrieb, upevnenie hygienických návykov, dodržiavanie hygieny na WC.

Samostatné vyzliekanie a obliekanie odevu, kontrola úpravy odevu.

Samostatné obúvanie a vyzúvanie, viazanie šnúrok s pomocou.

Samostatné česanie.

Samostatné používanie príboru.

Rozvoj jemnej motoriky

Tvarovanie modelovacej hmoty podľa výberu žiakov.

Listovanie v knihe po jednom liste.

Založenie a zopnutie papierov do kruhovej väzby.

Odskrutkovanie a zaskrutkovanie matice do určitej vzdialenosti.

Skladanie puzzle a jednoduchých skladačiek.

Navliekanie, ukladanie rôznych drobných predmetov (koráliky, guľôčky, prírodniny) podľa vzoru.

Práce v domácnosti

Primerané používanie predmetov každodenného života.

Odkladanie predmetov, odevu a obuvi na určené miesto, udržiavanie poriadku.

Ukladanie šiat.

Utieranie prachu.

Polievanie kvetov.

Vysávanie, zametanie a utieranie podlahy.

Údržba čistoty kúpeľne podľa pokynov.

Pranie a žehlenie jednoduchých vecí s pomocou.

Základy bezpečnosti v domácnosti.

Bezpečné používanie elektrických spotrebičov a potrebného náradia v kuchyni s pomocou.

Samostatné prestieranie k stolovaniu.

Umývanie, utieranie a odkladanie riadu na určené miesto.

Príprava jednoduchých nápojov.

Príprava jednoduchých studených jedál.

Práce v dielni

Práca s papierom: strihanie, nalepovanie, zlepuvanie, vytváranie koláže a pod.

Práca s textilom: strihanie, lepenie, šitie textilu a pod.

Navliekanie nite do stredne veľkej ihly, urobiť uzol na konci nite.

Prišívanie gombíkov s veľkými dierkami, s pomocou.

Montážne a demontážne práce so skladačkami.

Vyfarbovanie a natieranie výrobkov.

Práca s osvojeným náradím v dielni s pomocou.

8. ROČNÍK - 2. úroveň

CIELE

- Samostatne vykonávať osobnú hygienu a samoobsluhu,
- samostatne vykonávať základné pracovné činnosti v domácnosti,
- vedieť pracovať s papierom a textilom, poznať ich vlastnosti,
- nadobudnúť základné pracovné zručnosti potrebné pri práci s drevom,
- vedieť pripraviť jednoduché jedlá
- nadobudnúť základné pracovné zručnosti potrebné pri pestovateľských prácach.
- rozvíjať schopnosť zmysluplne využívať voľný čas
- oboznámiť sa s postupom pri základnom ošetrovaní zlomenín

OBSAH

Samoobslužné činnosti

Precvičovanie a utvrdzovanie činností, aby bola dosiahnutá čo najväčšia automatizácia a samostatnosť pri vykonávaní samoobslužných činností.

Samostatné umývanie rúk, tváre, vlasov, sprchovanie, umývanie celého tela, čistenie zubov a nechťov.

Samostatné používanie WC, toaletného papiera, vreckovky, dámskej hygienickej vložky.

Česanie, upravovanie a skontrolovanie vzhľadu v zrkadle.

Samostatné obliekanie a vyzliekanie, skladanie a ukladanie odevov a obuvi na určené miesto.

Samostatné stolovanie.

Práce v domácnosti

Precvičovanie, utvrdzovanie činností, aby bola dosiahnutá čo najväčšia samostatnosť pri vykonávaní prác v domácnosti.

Samostatné odkladanie predmetov na určené miesto, udržiavanie poriadku.

Utieranie prachu, umývanie podlahy, zametanie a vysávanie, vetranie.

Ustielanie postele.

Výmena posteľnej bielizne.

Umývanie WC, umývadla, vane a zrkadla a pod.

Samostatné pranie, sušenie a žehlenie jednoduchých vecí.

Prišívanie gombíka, patentky, háčika. Predný a zadný steh. Jednoduché opravy odevov.

Základné obsluhovanie bežných domácich audio a video zariadení.

Nakupovanie s pomocou.

Telefonovanie s pomocou.

Ošetrovanie drobných poranení.

Dodržiavanie zásad bezpečnosti v domácnosti.

Precvičovanie, utvrdzovanie činností, aby bola dosiahnutá čo najväčšia samostatnosť pri vykonávaní prác v kuchyni.
Samostatné prestieranie k stolovaniu.
Samostatné odkladanie riadu po stolovaní.
Umývanie, utieranie a odkladanie riadu.
Uskladňovanie potravín.
Krájanie chleba nožom, na ručnom krájači.
Vedieť natierať chlieb, pečivo (maslo, džem, nátierka, paštéta, med, čokoláda...).
Umývanie, čistenie, krájanie, ukladanie ovocia a zeleniny na tanier.
Príprava jednoduchých teplých a studených nápojov.
Používanie elektrickej varnej kanvice.
Používanie strúhadíel, mlynčekov, krájačov, otváračov, hriankovača a iných kuchynských nástrojov a spotrebičov.
Používanie sporáka na prípravu jednoduchých varených jedál.
Príprava jedál z vajčiek: vajčička na tvrdo a na mäkko, praženica, volské oko.
Príprava nátierok a jednoduchých šalátov.
Varenie jednoduchých polievok a jedál.
Dodržiavanie bezpečnosti a hygieny v kuchyni.

Práce v dielni

Práce s drobným materiálom

Zvyšovanie náročnosti učiva osvojeného v predošlom ročníku.
Prepichovanie predmetov a prírodnín, navliekanie na niť.
Samostatné zaväzovanie mašličky.
Kombinované práce s použitím rôznych materiálov a techník.

Práce s papierom

Zvyšovanie náročnosti učiva osvojeného v predošlom ročníku.
Rozlišovanie rozličných druhov papiera, lepenie, strihanie, rolovanie.
Vystrihovanie papiera podľa predkreslenej línie.
Obkresľovanie šablóny a vystrihovanie tvarov.
Strihanie poskladaného papiera.
Balenie predmetov do papiera.

Práce s textilom

Navliekanie nite do ihly, vedieť urobiť uzol na konci nite.
Prišívanie gombíka, patentky, háčika. Predný, zadný steh.
Vyšívanie: nácvik jednoduchých stehov.

Práce s drevom

Zvyšovanie zručnosti pri opracovávaní povrchu dreva brúsnyim papierom a pilníkom.
Zvyšovanie zručnosti pri zatĺkaní a vyťahovaní klincov.
Stĺkanie a zlepovanie rôznych materiálov.
Osvojenie si práce s vrtákom. Vŕtanie dier do dreva.
Požívanie skrutkovača pri spájaní dreva skrutkami.
Pílenie dreva pílkou.
Natieranie dreva farbou a lakom.
Bezpečnosť pri práci s náradím.

Montážne a demontážne práce

Zvyšovanie náročnosti učiva osvojeného v predošlom ročníku.

Zostavovanie modelov z konštrukčných stavebníc.

Demontáž modelov.

Skladanie puzzle a mozaiky.

Pestovateľské práce

Starostlivosť o izbové rastliny.

Pripravovanie záhonov na sadenie.

Sadenie semien, cibúl a priesad.

Hnojenie, pletie, polievanie a okopávanie záhonov.

Pestovanie kvetín a zeleniny.

Zber úrody. Zimné uskladňovanie úrody.

8. ROČNÍK - 3. úroveň

CIELE

- Utvárať stereotyp pri základných hygienických návykoch, samoobslužných zručnostiach a pri stolovaní,
- vykonávať pracovné činnosti v domácnosti a pripravovať jednoduché jedlá,
- rozvíjať kooperáciu pri spoločných aktivitách
- zdokonaľovať a rozširovať techniky šitia a ručných prác,
- rozlišovať rôzne materiály, poznať ich vlastnosti, rozširovať a prehľbovať si základné manuálne zručnosti pri práci s nimi,
- vedieť prakticky využiť vedomosti a zručnosti získané z technického kreslenia,
- rozvíjať schopnosť využívať voľný čas,
- osvojiť si základné vedomosti a pracovné zručnosti potrebné pri pestovateľských prácach.
- oboznámiť sa s postupmi pri poskytovaní prvej pomoci

OBSAH

Samoobslužné činnosti

Upevňovanie vykonávania samoobslužných činností, osobnej hygieny a dodržiavania hygienických zásad. Intímna hygiena ženy.

Skontrolovanie a upravovanie vzhľadu.

Dodržiavanie čistoty pri stolovaní.

Práce v domácnosti

Opakovanie a upevňovanie už nadobudnutých zručností v domácich prácach.

Dodržiavanie poriadku a hygieny v domácnosti.

Ustielanie postele, výmena posteľnej bielizne.

Samostatné pranie, sušenie a žehlenie jednoduchých vecí.

Pranie v pračke.

Starostlivosť o dojča: udržiavanie v čistote, prebaľovanie, kúpanie, kŕmenie, oboznámenie sa s detskou výbavičkou.

Starostlivosť o chorých: používanie teplomera, prikladanie obkladov a iné.

Ošetrovanie drobných poranení.

Umývanie, čistenie, krájanie, ukladanie ovocia a zeleniny na tanier.

Krájanie chleba nožom, na ručnom krájači.

Krájanie, natieranie chleba, príprava obložených chlebičkov a chuťoviek.

Používanie strúhadíel, mlynčekov, krájačov, otváračov, hriankovača, varnej kanvice, sporáka a iných kuchynských nástrojov a spotrebičov.

Mixovanie a šľahanie jedál.

Príprava nápojov.

Príprava jedál z vajíčok, zo zemiakov, z ryže, z cestovín a z mäsa.

Príprava nátierok a šalátov.

Príprava nápojov, pokrmov pre dieťa v prvom a druhom roku.

Varenie teplých a studených jedál.

Príprava jedál podľa receptov.

Konzervovanie ovocia a zeleniny.

Dodržiavanie bezpečnosti a hygieny pri práci v kuchyni.

Šitie: prekresľovanie strihu na látku, vystrihnutie, šitie výrobku, žehlenie, šteповanie látky.

Ozdobné stehy: krokvička, križik.

Opakovanie a zdokonaľovanie techniky háčkovania a pletenia.

Práce v dielni

Práce s drobným materiálom

Upevňovanie už nadobudnutých zručností, zvyšovanie schopnosti výberu a rozvíjanie estetického cítenia.

Skladanie, spájanie, navliekanie, upravovanie, ohýbanie, navíjanie, strihanie, lisovanie, nalepovanie, zlepovanie.

Prepichávanie, napichávanie, viazanie, zväzovanie, nadväzovanie a spleťanie drobného materiálu.

Kombinovanie rozličného materiálu.

Práce s papierom

Používanie rôznych druhov papiera pri zhotovovaní výrobkov. Kombinovanie s inými materiálmi.

Práce s drevom

Zdokonaľovanie zručnosti ručného obrábania dreva.

Hobl'ovanie a brúsenie dreva.

Povrchová úprava natieraním, voskovaním a leštením.

Osvojiť si tmelenie dreva.

Spájanie dreva čapmi a rozperami.

Rezanie rámovou pílou.

Práca podľa technického výkresu.

Práce z kože a koženky

Upevňovanie a zdokonaľovanie pracovných zručností, výroba jednoduchých výrobkov.

Meranie, rezanie, prerážanie, šitie, nitovanie.

Práce s kovom

Praktické činnosti s kovom: obrysovať, sekať, rezať ručnou pílkou, vŕtať, pilovať, spájkovať, rezať vnútorný a vonkajší závit, vyklepávať, používať posuvné meradlo.

Práce s plastmi

Zdokonaľovanie zručností osvojených pri práci s organickým sklom a novodurom.

Praktické činnosti: pílenie, vŕtanie, tvarovanie, lámánie, spájanie, lepenie, brúsenie, leštenie.

Montážne a demontážne práce

Zostavovanie modelov podľa predlohy.

Zostavovanie zložitejších modelov z plastových a kovových stavebníc spájaním a skrutkovaním.

Skladanie zložitejších puzzle.
Jednoduché údržbárske práce v domácnosti (oprava kľučky, nábytku...).

Technické kreslenie

Využívanie vedomostí osvojených v predmete matematika.
Rysovanie a základné vlastnosti rôznobežiek, kolmíc a uhlov.
Rysovanie a základné vlastnosti kolmíc.
Základné vlastnosti rovinných obrazcov: štvorec, obdĺžnik, kruh, kosoštvorec, kosodĺžnik.
Rysovanie a rozlišovanie.
Kótovanie. Osvojenie si základných pojmov: kótovacie čiary, vynášacie čiary, hraničenie – šípky, šikmé čiary.
Kótovanie rovinných obrazcov.
Kótovanie uhlov.
Zhotovovanie náčrtov rovinných obrazcov.

Pestovateľské práce

Pestovanie, ošetrovanie a presádzanie izbových rastlín.
Viazanie a aranžovanie rastlín.
Pestovanie kvetov a okrasných krikov.
Ošetrovaním ovocných stromov a kríkov.
Pripravovanie záhonov na siate.
Úprava pôdy po zbere.
Starostlivosť o záhony.
Pestovanie zeleniny a okopanín.
Ochrana pred škodcami a burinami.
Zber a uskladnenie úrody.

PROCES

Na konci ôsmeho ročníka by mali žiaci 1. úrovne samostatne zvládnuť vykonávanie osobnej hygieny a samoobslužných činností. Samostatnosť v tejto oblasti závisí aj od daností a schopností konkrétneho žiaka. Ak je to potrebné, poskytneme žiakovi nevyhnutnú pomoc individuálnou formou a potrebnou mierou. Pri výučbe je dôležité aby sme žiaka za správne vykonanú činnosť pochválili, hoci aj za splnenie čiastkovej úlohy, formou ktorú žiak chápe. Pochvala môže byť pre žiaka aj motiváciou k ďalšej práci.

Žiaci 2. úrovne si utvrdzujú samostatnosť pri samoobslužných činnostiach a hygienických návykoch. Po náviku nakupovania v triede, snažíme sa čo najviac využívať praktické osvojovanie v situáciách skutočného obchodu. Pri šití môže žiakom výrazne pomôcť vizualizácia. Pri práci s drevom si žiaci osvojujú vŕtanie, používanie skrutkovača a píly.

U žiakov 3. úrovne sa aj naďalej snažíme vytvárať automatizáciu základných hygienických návykov a samoobslužných zručností. Snažíme sa o to, aby bol žiak schopný starať sa o svoj upravený zovňajšok. Žiaci si opakovaním utvrdzujú zručnosti získané v oblasti prác v domácnosti. Pre lepšie osvojovanie jednotlivých činností využívame variabilnosť situácii. Žiaci sa učia šitím vyrobiť jednoduchý výrobok pomocou strihu. Prostredníctvom rôznych techník a kombináciou rozličných materiálov, žiaci vytvárajú mozaiky, čím rozvíjajú svoju schopnosť výberu a svoje estetické cítenie.

V ôsmom ročníku si žiaci osvojujú aj jednoduché údržbárske práce v domácnosti. Pre niektorých žiakov môže byť rozpoznanie potreby údržby väčším problémom, ako samotná údržba.

Nie je tak podstatné množstvo osvojeného učiva, ale to, do akej miery vie žiak osvojené učivo využívať v praktickom živote. Na pracovnom vyučovaní dbáme na bezpečnosť pri práci.

**VÝTVARNÁ VÝCHOVA
PRE 8. ROČNÍK
PRE ŽIAKOV S AUTIZMOM ALEBO ĎALŠÍMI PERVAZÍVNÝMI
VÝVINOVÝMI PORUCHAMI S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM**

Týždenne 1 vyučovacia hodina

8. ROČNÍK

8. ROČNÍK – 1. úroveň

CIELE

- Prostredníctvom výtvarných aktivít naďalej rozvíjať zmyslové, rozumové a emocionálne poznávanie žiakov s autizmom,
- rozvíjať priestorové videnie,
- rozvíjať priestorovú orientáciu,
- rozvíjať priestorovú pamäť,
- rozvíjať kooperáciu pri spoločných výtvarných aktivitách,
- prijať pravidlá pri rôznych aktivitách,
- prispôsobovať sa požiadavkám skupiny.

OBSAH

Tematické práce čerpajú námety zo života detí a dospelých. Zameriame sa na „výtvarné rozprávanie“ v ktorom podporíme spontánny výtvarný prejav žiaka.

Orientujeme sa na vyhľadávanie a výtvarné dotváranie prírodných materiálov.

Kresba (ceruza, uhlík, fixka, tuš)

- Kreslenie postavy.
- Kresba podľa predlohy, modelu.

Maľba (štetec, drievko, tampón, prsty/ temperové farby, akvarelové farby, suchý a voskový pastel)

- Spontánna maľba s námetmi zo života detí – rodina, kamarát, slávnosť, pre dieťa zaujímavé predmety. Zdôraznenie farebných kontrastov.
- Maska – vyfarbenie.

Modelovanie (plastelína, hlina, modurit).

- Modelovanie jednoduchej skutočnosti. Predmety dennej potreby: kľúč, miska, pohár a pod.

8. ROČNÍK – 2. úroveň

CIELE

- Prostredníctvom výtvarných aktivít prehĺbovať vzťah žiakov k výtvarnému umeniu,
- upevňovať zručnosti nadobudnuté v predchádzajúcich ročníkoch,
- rozvíjať kreativitu a improvizáciu,
- kooperovať v skupine pri rôznych výtvarných aktivitách pomocou napodobňovania.

OBSAH

V tematických prácach učíme žiakov výtvarne vyjadriť dejový celok vo vzťahu k prostrediu, z ktorého čerpáme námety.

Pri voľbe námetov vychádzame zo skúsenosti žiakov. Podporujeme spontánny výtvarný prejav žiakov.

Ukážky ilustrácií. Návštevy výstav výtvarných prác detí. Návšteva múzea.

Kreslenie (ceruza, rudka, fixka, tuš)

- Kresba podľa modelu.
- Kresba ľudskej postavy.
- Schematická kresba zvierat'a.

Maľba (štetec, tampón, drevko, akvarelové farby, temperové farby, voskový pastel, suchý pastel)

- Kontrast svetlých a tmavých farieb ako výrazový prostriedok.
- Návrh na jednoduchý plagát, dekoračnú látku, lúka s kvetmi a pod.

Modelovanie (hlina, plastelína, modurit)

- Modelovanie zložitejších tvarov: zvieratá, predmety, šperky a pod.. Tvarovanie pomocou drevka, špachtle.

8. ROČNÍK – 3. úroveň

CIELE

- Prostredníctvom výtvarných aktivít prehlbovať vzťah žiakov k výtvarnému umeniu,
- dopĺňať, rozvíjať a zdokonaľovať osvojené poznatky a nadobudnuté výtvarné zručnosti z predchádzajúcich ročníkov.

OBSAH

Výtvarné osvojovanie skutočnosti

Námety čerpáme zo skutočnosti, ktorá zodpovedá záujmom žiakov, ich zážitkom. V kompozíciách zámerne volíme postavu a menšiu skupinu postáv jednoducho rozmiestnené v priestore. Na vystihnutie prostredia volíme typické predmety a tvary, ktoré učíme žiakov zjednodušovať do grafickej podoby. V kresbe sa zaoberáme aj detailmi postavy, tváre a podobne. Uprednostňujeme vlastné kompozičné riešenia žiakov, vyhýbame sa vnucovaniu vlastných predstáv.

Výtvarné techniky: prednosť dávame kresbe, grafike (tlač z výšky) a aplikovaným grafickým technikám, môžeme využiť aj techniku tlače z hĺbky - suchú ihlu, sadroryt, linoryt a iné.

Motív krajiny - blízke okolie školy, tiché zákutia ulíc a parkov. Volíme jednoduché a ohraničené zábery.

Výtvarné techniky: môžeme uplatniť širokú škálu výtvarných techník základných, čistých i aplikovaných a kombinovaných.

Výtvarný materiál: volíme podľa výberu výtvarných techník.

Práca s výtvarnými prostriedkami

Výtvarné techniky: využívame širokú paletu výtvarných techník podľa záujmu žiakov. Ako novú doplňujúcu techniku použijeme viacfarebnú voskovú batiku.

Výtvarný materiál: voľbu výtvarných materiálov určuje výber výtvarných techník.

Prostredníctvom priestorového vytvárania prehlbovať poznatky o vzťahu výtvarných a technických princípoch architektúry, upozorňovať žiakov na rôzne možnosti architektonického a urbanistického riešenia. Pracovať prevažne s trojrozmerným materiálom, ktorý žiakov inšpiruje k zaujímavým riešeniam úloh.

Príklady námetov: námety čerpáme zo súčasnej architektúry - bytovej a nábytkovej kultúry.

Vytvárame architektonické objekty s doplnením životného prostredia - prírody.

Výtvarné techniky: modelovanie, asambláž a všetky vhodné techniky pre výtvarno-konštruktívne činnosti.

Výtvarný materiál: využitie rôznych odpadových materiálov a farieb.

Výtvarné umenie

Návštevy výstav výtvarných prác detí. Využívame i sprostredkované umenie cez umelecké reprodukcie, filmy a diafilmy o výtvarnom umení. Využívame všetky formy výtvarných aktivít, vrátane zapojenia sa do rôznych výtvarných súťaží.

**HUDOBNÁ VÝCHOVA
PRE 8. ROČNÍK
PRE ŽIAKOV S AUTIZMOM ALEBO ĎALŠÍMI PERVAZÍVNÝMI
VÝVINOVÝMI PORUCHAMI S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM**

Týždenne 1 vyučovacia hodina

8. ROČNÍK

CIELE

- Rozvíjať rytmizáciu,
- rozvíjať sluchovú pozornosť,
- rozvíjať porozumenie spievanému verbálnemu obsahu,
- zlepšovať kvalitu spevu.

OBSAH

Rytmická a melodická hra na ozvenu.

Určovanie vlastností počúvanej piesne (v prísnej súvislosti obsahom predmetu Rozvíjanie komunikačných schopností a sociálnych zručností).

Určovanie hudobných nástrojov, ktoré tvoria hudbu vnímanú ako celok (identifikácia hudobných nástrojov znejúcich v danej piesni/nahrávke).

Snaha o intonačne čistý spev (pri deťoch s autizmom to nebýva problém), mäkké nasadenie tónov.

Kolektívny spev žiakov.

**TELESNÁ VÝCHOVA
PRE 8. ROČNÍK
PRE ŽIAKOV S AUTIZMOM ALEBO ĎALŠÍMI PERVAZÍVNÝMI
VÝVINOVÝMI PORUCHAMI S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM**

Týždenne 3 vyučovacie hodiny

8. ROČNÍK

8. ROČNÍK – 1. úroveň

CIELE

- Posilniť kladný vzťah k fyzickému pohybu a športu
- Upevňovať spontánnu a sociálne prijateľnú formu komunikácie medzi učiteľom a spolužiakmi prostredníctvom pohybových aktivít,
- nácvik pohybových zručností a návykov potrebných pre pracovné a spoločenské začlenenie žiakov do majoritnej spoločnosti,
- upevňovať už nadobudnuté socio-komunikčné zručností, s dôrazom na generovanie týchto schopností mimo školského prostredia,
- funkčne používať komunikačné prostriedky,
- rozvíjať verbálne schopností v súvislosti s pohybovými aktivitami,
- prijívať fyzický kontakt pri telovýchovných činnostiach,
- akceptovať, prijímať a uplatňovať stanovené pravidlá,
- uplatňovať a rozvíjať kooperáciu, interakčnú kooperáciu,
- uplatňovať sebakontrolu,
- prispôbiť sa požiadavkám skupiny,
- uplatňovať napodobňovanie pri spoločných pohybových aktivitách,
- dodržiavať poradie v skupine,
- rozvíjať kreativitu a improvizáčnné schopnosti,
- rozvíjať generalizačnú schopnosť.

OBSAH

Cvičenia, ktoré zabezpečujú správne držanie tela, čím predchádzame deformáciám intenzívnejšie sa rozvíjajúceho pohybového aparátu.

Cvičenia zamerané na posilňovanie jednotlivých svalových skupín. Chôdza, beh, lezenie, skok po vizualizovanej trase.

Imitovanie, opakovanie (memoria), odovzdávanie.

Prechádzky s konkrétnym cieľom (návšteva verejných priestranstiev s cieľom rozvíjať ďalšiu zručnosť – napr. hru na ihrisku v spoločnosti neznámych detí, presun verejnými dopravnými prostriedkami,

Sezónne činnosti - v zimnom období hry na snehu, nácvik chôdze po klzkej ploche, sánkovanie sa na miernom svahu, v jarnom a v letnom období turistika, podľa možností v ktoromkoľvek ročnom období aj plávanie.

PROCES

Pri všetkých aktivitách sa treba usilovať o vytvorenie kooperácie žiaka so spolužiakmi, resp. s inými rovesníkmi. Postupne čím menej využívať pomoc ďalšieho učiteľa.

8. ROČNÍK – 2. úroveň

CIELE

- Upevniť spontánnu a sociálne prijateľnú formu komunikácie medzi učiteľom a spolužiakmi prostredníctvom pohybových aktivít,
- podporovať pohybové zručností a návyky potrebné pre pracovné a spoločenské začlenenie žiakov do majoritnej spoločnosti,

- upevniť doteraz nadobudnuté socio-komunikačné zručnosti, s dôrazom na generovanie týchto schopností mimo školského prostredia,
- funkčne používať komunikačné prostriedky,
- rozvíjať verbálne schopnosti vo vzťahu k pohybovým aktivitám,
- prijímať fyzický kontakt pri telovýchovných činnostiach,
- prijímať pravidlá,
- rozvíjať kooperáciu, interakčnú kooperáciu,
- prispôbiť sa požiadavkám skupiny,
- napodobňovať pri spoločných pohybových aktivitách,
- rozvíjať schopnosť zmysluplne využívať svoj voľný čas
- dodržiavať poradie v skupine,
- rozvíjať kreativitu a improvizáciu,
- rozvíjať generalizáciu (prenos) nadobudnutých pohybových zručností

OBSAH

Zdravotné cvičenia - opakovanie a obmieňanie cvikov z predchádzajúcich ročníkov. Chôdza po akupresúrnom alebo pohyblivom chodníku. Chôdza na stepperi. Jazda na rehabilitačnom bicykli.

Kondičné cvičenia - chôdza, beh,, skoky, lezenie, hádzanie, chytanie a gymnastické cvičenia.

Chôdza – upevňovanie správneho držania tela pri chôdzi, chôdza daným smerom, chôdza po čiare, stočenom lane alebo hadici, chôdza v zástupe za učiteľom, chôdza vo dvojiciach, v rade. Návčik rytmickej chôdze. Prekračovanie nízkych prekážok pri chôdzi – kocky zo stavebnice, škatule od topánok a pod. Návčik chôdze po schodoch hore a dole so striedaním ľavej a pravej nohy. Návčik chôdze vo dvojiciach s držaním sa za ruky, postupné rytmizovanie chôdze s udávaním tempa – vytlieskavanie, bubnovanie. Chôdza a prekračovanie nízkej prekážky s ľahkým predmetom v ruke. Chôdza na mieste. V prírode prejsť najmenej 1 km. *Beh* – prehlbovanie návčiku správnych pohybov nôh a ramien pri behu, beh určeným smerom, beh v zástupe za učiteľom alebo za spolužiakom, prebehnutie vizuálne vyznačenej trasy na zemi. Vybehnutie na daný signál zo stoja, drepu, zo sedu a z ľahu. *Skoky* – poskoky na mieste i z miesta znožmo a striedavo na jednej, druhej nohe, skoky z miesta, skok cez čiaru, lano, hadicu položenú na zem. Preskok prekážky vysokej max, 20 cm, zoskok z výšky 30 - 40 cm na mäkkú podložku podľa možností do drepu, návčik skoku do diaľky. Preskok medzery medzi dvoma žinenkami bez rozbehu, s krátkym rozbehom, poskoky v drepe a obraty. *Lezenie dopredu* - upevňovanie lezenia štvornožky (po kolenách) vizuálne vyznačenou trasou, preliezanie vhodných prekážok – preliezačky, nízký rebrík max. 1 m, lavičky, švédske debny, obruče na stojanoch. Spúšťanie sa na kĺzačke. Podliezanie vhodných prekážok - lavičky, švédske debny. Výstup po šikmej lavičke lezením, plazením.

Hádzanie a chytanie – návčik v chytaní lopty gúľajúcej sa po zemi, po šikmej ploche, lopty hodenej/podanej učiteľom/spolužiakom. Hádzanie lopty učiteľovi, spolužiakovi. Hádzanie do terča, na cieľ, návčik nadhadzovania lopty obidvoma rukami. Prehadzovanie nízkych prekážok. Návčik hodu lopty do diaľky, do výšky.

Gymnastické cvičenia - prechod cez lavičku s obratom. Chôdza po švédskej lavičke s 2 – 3 prekážkami – drobné predmety umiestnené na lavičke. Chôdza po šikmej ploche, napr. po 100 zavesenej lavičke. Návčik visu na nízkej hrazde. Výskok max. na 2 diely švédskej debny. Gúľanie a prit'ahovanie plnej lopty v kľaku.

Základy akrobatických cvičení - prevaľovanie bokom v ľahu na rovnej podložke – s vystretými nohami, kolíska na chrbte z drepu spojného. Rýchle zmeny polôh v postojoch. Aktivity na rozvoj rovnováhy, laterality a koordináciu pohybov (napr. niektoré jednoduché one brain cvičenia).

Poradové cvičenia - návčik uplatňovania povelov vpravo vbok, vľavo vbok, čelom vzad, poklusom v klus, stáť, pozor, pohov.

Sezónne činnosti - v zimnom období hry na snehu, návčik chôdze po klzkej ploche, sánkovanie sa na miernom svahu, v jarnom a v letnom období turistika, podľa možností v ktoromkoľvek ročnom období aj plávanie.

Kolektívne činnosti - loptové hry s jednoduchými pravidlami. Naháňačky.

Hudobno-pohybové hry - rytmizovaná chôdza, beh v rôznom tempe, udávanom učiteľom, ktorého zmena je signalizovaná zvukom píšťalky. Riekanky, detské pesničky spojené so symbolizáciou pohybov a aktivít. Nácvik točenia vo dvojiciach – učiteľ a žiak. Prísuný krok bokom, nácvik prísuného kroku vpred, nácvik cvalu bokom. Vyjadrenie trojštvrťového taktu potleskom, podupom.

Koordinačné a relaxačné cvičenia - cviky z predchádzajúcich ročníkov, cvičenie na fitloptách

PROCES

Pri všetkých aktivitách sa treba usilovať o vytvorenie kooperácie so spolužiakmi, resp. s inými rovesníkmi. Treba obmedziť pomoc učiteľa pri jednotlivých aktivitách. Výber telovýchovných aktivít sleduje stanovené ciele telesnej výchovy, vychádza z repertoáru realizovaného v predchádzajúcom ročníku. Pri rozvíjajúcej sa sexualite žiakov ich postupne pripraviť na správny postoj a reakciu pri hroziacom sexuálnom zneužití (rozpoznanie a odmietnutie nevhodného fyzického kontaktu a pod.).

8. ROČNÍK – 3. úroveň

CIELE

- Upevniť spontánnu a sociálne prijateľnú formu komunikácie medzi učiteľom a spolužiakmi prostredníctvom pohybových aktivít,
- nácvik pohybových zručností a návykov potrebných pre pracovné a spoločenské začlenenie žiakov do majoritnej spoločnosti,
- upevniť doteraz nadobudnuté socio-komunikčné zručnosti s dôrazom na rozšírenie ich využitia aj mimo školského prostredia,
- funkčne používať komunikačné prostriedky,
- rozvíjať verbálnu schopnosť vo vzťahu k pohybovým aktivitám,
- prijímať fyzický kontakt pri telovýchovných činnostiach,
- prijímať pravidlá,
- kooperovať v rámci aktivít,
- uplatňovať sebakontrolu,
- prispôbiť sa požiadavkám skupiny,
- napodobňovať jednotlivé pohybové aktivity,
- dodržiavať poradie v skupine,
- rozvíjať kreativitu a improvizáciu schopnosť,
- rozvíjať generalizačnú schopnosť,
- poznať vlastné potreby a ich uspokojovanie v oblasti účelových pohybových aktivít, ich využívanie vo voľnom čase,
- osvojiť si zásady správnej životosprávy a odpočinku
- rozvíjať zmysel pre fair play
- osvojiť základné pravidlá stolného tenisu.

OBSAH

Zdravotné cvičenia - opakovanie a obmieňanie cvikov z predchádzajúcich ročníkov. Chôdza po akupresúrnom alebo pohyblivom chodníku. Chôdza na stepperi. Jazda na rehabilitačnom bicykli.

Kondičné cvičenia - chôdza, beh, skoky, lezenie, hádzanie, chytanie a gymnastické cvičenia.

Chôdza – upevňovanie správneho držania tela pri chôdzi, chôdza daným smerom, chôdza po čiare, stočenom lane alebo hadici, chôdza v zástupe za učiteľom, chôdza vo dvojiciach, v rade. Nácvik rytmickej chôdze. Prekračovanie nízkych prekážok pri chôdzi – kocky zo stavebnice, škatule od topánok a pod. Nácvik chôdze po schodoch hore a dole so striedaním ľavej a pravej nohy. Nácvik chôdze vo dvojiciach s držaním sa za ruky, postupné rytmizovanie chôdze s

udávaním tempa – vytlieskavanie, bubnovanie. Chôdza a prekračovanie nízkej prekážky s ľahkým predmetom v ruke. Chôdza na mieste. V prírode prejsť najmenej 1 km.

Beh – prehlbovanie nácviku pohybov nôh a ramien pri behu, beh daným smerom, beh v zástupe za učiteľom alebo za spolužiakom, prebehnutie vizuálne vyznačenej trasy na zemi. Vybehnutie na daný signál: zo stoja, drepu, zo sedu a z ľahu. Beh cez nenáročnú prekážkovú dráhu v zástupe za ostatnými spolužiakmi.

Skoky – poskoky na mieste i z miesta znožmo a striedavo na jednej, druhej nohe, skoky z miesta, skok cez čiaru, lano, hadicu položenú na zem. Preskok prekážky vysokej najviac 20 cm, zoskok z výšky 30 - 40 cm na mäkkú podložku podľa možností do drepu, nácvik skoku do diaľky. Preskok medzery medzi dvoma žienkami bez rozbehu a s krátkym rozbehom, poskoky v drepe a obraty. Štafetový beh s kolíkom na krátkej trase so zapojením maximálne 2 žiakov.

Lezenie dopredu vizuálne vyznačenou trasou, preliezanie vhodných prekážok – preliezačky, nízky rebrík do výšky maximálne 1 m, lavičky, švédske debny, obruče na stojanoch. Spúšťanie sa na kĺzačke. Podliezanie vhodných prekážok - lavičky, švédske debny. Výstup po šikmej lavičke lezením, plazením.

Hádzanie a chytanie – nácvik v chytaní lopty, gúľajúcej sa po zemi, po šikmej ploche, lopty hodenej/podanej učiteľom/spolužiakom. Hodenie lopty učiteľovi, spolužiakovi. Hádzanie do terča, do cieľa, nácvik nadhadzovania lopty obidvoma rukami. Prehadzovanie nízkych prekážok. Nácvik hodu lopty do diaľky, do výšky.

Gymnastické cvičenia - prechod cez lavičku s obratom. Chôdza po švédskej lavičke s 2 – 3 prekážkami – drobné predmety umiestnené na lavičke. Chôdza po šikmej ploche, napr. po zavesenej lavičke. Zmiešané visy na nízkej hrádze. Výskok max. na 2 diely švédskej debny. Gúľanie a pritáhovanie plnej lopty v kľaku.

Základy akrobatických cvičení - prevaľovanie bokom v ľahu na rovnej podložke – s vystretými nohami, kolíska na chrbte z drepu spojného. Rýchle zmeny polôh v postojoch. Aktivity na rozvoj rovnováhy, laterality a koordináciu pohybov (napr. niektoré jednoduché one brain cvičenia).

Poradové cvičenia - nácvik uplatňovania povelov vpravo vbok, vľavo vbok, čelom vzad, poklusom v klus, stáť, pozor, pohov.

Sezónne činnosti - v zimnom období hry na snehu, nácvik chôdze po klzkej ploche, sánkovanie sa na miernom svahu, v jarnom a v letnom období turistika, podľa možností v ktoromkoľvek ročnom období aj plávanie. Bicyklovanie.

Prechádzky s konkrétnym cieľom (návšteva verejných priestranstiev s cieľom rozvíjať ďalšiu zručnosť - hra na ihrisku v spoločnosti neznámych detí, cestovanie verejnými hromadnými dopravnými prostriedkami).

Doprava a pravidlá cestnej premávky. Osvojovanie významu dopravných značiek, zvukových a svetelných signálov, ktoré usmerňujú pohyb chodcov a pohyb vozidiel.

Kolektívne činnosti - loptové hry s jednoduchými pravidlami. Naháňačky. Zrkadlo, imitovanie, odovzdávanie, opakovanie (memoria), duet.

Hudobno-pohybové hry, rytmizovaná chôdza beh v rôznom tempe, ktorého zmena je signalizovaná zvukom pišťali a udávaná učiteľom. Riekanky, detské pesničky spojené so symbolizáciou pohybov a aktivít. Nácvik točenia sa vo dvojiciach – učiteľ a žiak. Vyjadrenie trojštvrťového taktu potleskom, podupom. Tanec - tanečná výchova, spoločenské a moderné tance - krok prísuný a poskočný.

Koordinačné a relaxačné cvičenia - opakovanie a upevňovanie cvikov z predchádzajúcich ročníkov, cvičenie na fitloptách

Aktívna hra stolného tenisu

PROCES

Pri pohybových aktivitách navodzujeme situáciu na imitáciu pohybových aktivít spolužiaka/spolužiakov s cieľom sociálne prispôbiť sa skupine a skupinovej aktivite; rozvíjanie schopnosti využívať naučenú pohybovú hru na interakciu so spolužiakom/spolužiakmi bez aktívneho zasahovania učiteľa (10-15 min.); rozvíjanie schopnosti iniciovať sociálnu interakciu

prostredníctvom aktivít so spolužiakom/spolužiakmi bez aktívneho zasahovania učiteľa (10-15 min.); kreativitu a improvizáciu žiaka.

Pri nácviku osvojovania si pravidiel bezpečného pohybu na ulici a prostredníctvom dopravných prostriedkov dbáme na zvýšený dohľad nad žiakmi, so skupinou žiakov idú vždy minimálne dve dospelé osoby. Jeden učiteľ môže rozvíjať maximálne štyroch žiakov, pri dodržaní bezpečnosti najmä v uzatvorených priestoroch nie je treba využívať pomoc druhého učiteľa.

Výber telovýchovných aktivít sleduje stanovené ciele telesnej výchovy, vychádza z ich repertoáru realizovaného v predchádzajúcom ročníku.

Pri rozvíjajúcej sa sexualite žiakov ich treba pripraviť na správny postoj a reakciu pri hroziacom sexuálnom zneužití (poznať a vedieť odmietnuť nevhodný fyzický kontakt a pod.).

